

Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07-03-71s

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУБГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК
03.09.2021

СИЛАБУС

освітньої компоненти

<i>ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГРУПОВОЇ ДИНАМІКИ</i>	<i>PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF GROUP DYNAMICS</i>	
Шифр за ОП	BK12	Code in Educational Program
Освітній рівень: магістерський (другий)	Educational level: Master's (first)	
Галузь знань Соціальні та поведінкові науки	05	Field of knowledge: Social and behavioral sciences
Спеціальність Психологія	053	Field of study: Psychology
Освітня програма Психологія		Educational Program: Psychology

Силабус навчальної дисципліни «Психологічні аспекти групової динаміки» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою Психологія, 053 Психологія. Рівне. НУВГП. 2021. 12 стор.

ОПП на сайті університету:
<http://ep3.nuwm.edu.ua/18502/1/%D0%9E%D0%9F%D0%9F%20%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%202020.pdf>

Розробник силабусу: *Ставицький О.О., доктор психологічних наук, професор*
 Силабус схвалений на засіданні кафедри суспільних дисциплін
 Протокол № 1 від 26.08.2021 року

Завідувач кафедри: *Олексін Ю.П., доктор пед наук, професор*

Керівник (гарант) ОП: *Ставицький О.О., доктор психологічних наук, професор*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
 Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Ковшун Н.Е., д.е.н., професор*

№ документа в ЕДО НУВГП: СЗ №-4089

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Психологія</i> http://ep3.nuwm.edu.ua/18502/1/%D0%9E%D0%9F%D0%9F%20%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%202020.pdf
Спеціальність	<i>053 Психологія</i>
Рік навчання, семестр	<i>1, 1</i>
Кількість кредитів	<i>3</i>
Лекції:	<i>20 годин / 2 години</i>
Семінарські заняття заняття:	<i>10 годин / 8 годин</i>
Самостійна робота:	<i>60 годин</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>Денна / заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лектор	Ставицький Олег Олексійович, доктор психологічних наук, професор.
	
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%B3_%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%9
ORCID	https:// ceuiOrcid.org/0000-0002-0792-5036
Як комунікувати	<i>o.o.stavytskyi@nuwm.edu.ua</i> Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE
ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі
<p>Метою викладання навчальної дисципліни є сформування у студентів уявлення про основні теоретичні та прикладні аспекти групового функціонування, навички практичної роботи з групою. Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та прикладні аспекти функціонування малих груп. Основними завданнями вивчення дисципліни є: уявлення про теоретико-методологічні та історичні аспекти дослідження малої групи; основні соціально-психологічні процеси групового функціонування; генезис та розвиток малої групи; соціально-психологічні характеристики сформованої малої групи; процес групового функціонування; психологічний супровід роботи групи., та сформувати навички практичної роботи з групою.</p>
<p>Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle</p>
<p>https://exam.nuwm.edu.ua/course/index.php?categoryid=59&browse=courses&perpage=20&page=0</p>
Компетентності
<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ФК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. ФК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах. ФК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. ФК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями..</p>
Програмні результати навчання (ПРН)
<p>ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних</p>

інформаційно-комунікаційних технологій.

РП9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

РП10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

РП11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Структура навчальної дисципліни

Теми лекційних занять:

1. МАЛА ГРУПА ЯК ОБ'ЄКТ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.

Опис теми: Поняття, класифікація, функції та характеристики малої групи. Фундаментальні проблеми вивчення малих груп.

2. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАЛОЇ ГРУПИ.

Опис теми: Історія соціально-психологічних досліджень малої групи. Сучасні підходи до вивчення малої групи у закордонній психології. Сучасні підходи до вивчення малої групи у вітчизняній психології.

3. ФЕНОМЕНОЛОГІЯ ГРУПОВОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ.

Опис теми: Основні соціально-психологічні феномени групової взаємодії: психологічний вплив, соціальна фасилітація та соціальна інгібіція, соціальне розслаблення, деіндивідуалізація, екстремалізація, конформізм, вплив меншості, підкорення авторитету. Методи ідентифікування та засоби протистояння психологічному впливу в групі.

4. ГЕНЕЗИС ТА РОЗВИТОК МАЛОЇ ГРУПИ.

Опис теми: Детермінанти виникнення малої групи. Моделі

групоутворення: стратометрична концепція А.В.Петровського, параметричний підхід Л.І.Уманського, двохфакторний підхід Б.Такмена. Етапи розвитку групи у сфері міжособистісної активності. Утворення рольової структури групи. Етапи розвитку групи у сфері ділової активності.

5. МЕХАНІЗМИ ГРУПОВОЇ ДИНАМІКИ.

Опис теми: Поняття групової динаміки. Механізми розвитку малої групи: розв'язання групових протиріч; «ідіосинкразичний кредит»; психологічний обмін.

6. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СФОРМОВАНОЇ МАЛОЇ ГРУПИ. СТРУКТУРНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МАЛОЇ ГРУПИ.

Опис теми: Структурні виміри групи: формально-статусний вимір групової структури; соціометричний вимір; комунікативний вимір; позиції соціальної влади; лідерство як вимір групової структури. Статичні та динамічні моделі групової структури. Поняття, види та функції групових норм. Особливості формування групових норм. Підходи до вивчення групових норм. Нормативна поведінка групової більшості. Нормативна поведінка групової меншості. Наслідки відхилення від групових норм. Поняття згуртованості. Основні напрямки дослідження групової згуртованості: згуртованість як міжособистісна атракція, згуртованість як результат мотивації групового членства, згуртованість як ціннісно-орієнтаційна єдність. Способи підвищення згуртованості в групі; наслідки росту згуртованості в групі. Згуртованість та сумісність.

7. ЛІДЕРСТВО ТА КЕРІВНИЦТВО В МАЛІЙ ГРУПІ.

Опис теми: Поняття про лідерство та керівництво. Теорії походження лідерства і керівництва. Стили лідерства та керівництва. Поняття харизми. Підходи до визначення характеристик харизматичного лідера. Загальна та специфічна концепції харизматичного лідерства.

8. ГРУПОВЕ РІШЕННЯ ТА ГРУПОВА ЕФЕКТИВНІСТЬ.

Опис теми: *Індивідуальні та групові рішення. Види групових завдань. Етапи прийняття рішень. Аналіз якості групових рішень. Групові деформації. Групова ефективність. Критерії групової ефективності.*

9 . ОСОБИСТІСТЬ У ГРУПОВОМУ ПРОЦЕСІ.

Опис теми: *Статус особистості як показник становища у групі. Позиція як інтегральна система вибіркового відношення особистості. Установка як центральний елемент позиції. Роль як реалізація статусу і позиції особистості в групі.*

10. ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ В ГРУПІ.

Опис теми: *Поняття психологічного впливу, його відмінності від соціального та фізичного впливу. Види психологічного впливу. Засоби психологічного впливу. Механізми психологічного впливу. Критерії цивілізованого впливу. Засоби протистояння нецивілізованому психологічному впливу. Залежність та влада. Психологічні аспекти соціальної влади. Класифікація видів соціальної влади: влада винагороди, влада примушування, влада експертна, влада інформаційна, влада референтна, влада легітимна (взаємності та справедливості). Ефекти влади.*

ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ:

Тема 1. (2 / - години)

Етапи створення команди. Діагностичний етап.

Тема 2. (2 / 2 години)

Технологія ефективного вирішення проблем в групі.

Тема 3. (4 / 4 години)

Психологічний вплив в групі. Харизматичне лідерство. Психологічний вплив в групі.

Тема 4. (2 / 2 години)

Групові норми. Психологічний супровід роботи групи.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Взаємодія з людьми, загальнокультурна грамотність, здатність до

навчання, здатність логічно обґрунтовувати позицію, навички усного та письмового спілкування, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та ін.

Форми та методи навчання

Методи навчання: демонстрація, навчальна дискусія, дебати; технології викладання: тренінги, рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду, аналіз кейсів та інші.

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати завдання пов'язане із пошуком інформації стосовно вибраної професійної діяльності, оформити у презентаційний вигляд та представити-захистити перед групою студентів; вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне створення презентаційного завдання, студент отримує такі обов'язкові бали:

- 10 балів за вчасне (згідно визначеного графіка) виконання завдання;
- 10 балів за якісне оформлення завдання;
- 20 балів за представлення завдання;
- 20 балів за захист та відповіді на запитання.

20 балів – модуль 1;

20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Студенти можуть отримати додаткові бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру за темою курсу. Тему можуть дослідницької роботи вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30

запитань різної складності: рівень 1 – 25 запитань по 0,6 балів (12 балів), рівень 2 – 4 запитання по 1,5 балів (6 балів), рівень 3 – 1 запитання (2 бали). Усього – 20 балів.

Якщо студента не влаштовують оцінки, отримані на модульних контролях, він може замість них скласти підсумковий тест.

Підсумковий тест проходить у формі тестування. У тесті 40 запитань різної складності: рівень 1 – 30 запитань по 0,9 бала (24 бали), рівень 2 – 9 запитань по 1 балу (9 балів), рівень 3 – 1 запитання по 4 бали (4 бали). Усього – 40 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції: <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу. Здобувачі вищої освіти можуть використовувати отримані вміння з даного предмету для проведення прикладних та емпіричних досліджень в галузі психології інвалідності.

В освітньому процесі використовуються методи психодіагностики та психорегуляції, а також новітні методики в галузі спеціальної психології.

Інформаційні ресурси

1. Агеев В.С. Психология межгрупповых отношений. МГУ, 1983.
2. Берн Э. Лидер и группа. Екатеринбург, 2000.
3. Бойко В.В., Ковалев А.Г., Панферов В.Н. Социально-психологический климат коллектива и личность. М., 1983.
4. Бороздина Г.В. Психология делового общения. М., 1999.
5. Десев Л. Психология малых групп. М., 1979.
6. Донцов А.И. Психология коллектива. МГУ, 1979.
7. Зимбардо Ф., Ляйппе М., Социальное влияние. СПб, 2000.
8. Зинкевич-Евстигнеева Т., Фролов Д., Грабенко Т. Технология создания команды. СПб, 2002
9. Кроник А.А. Межличностное оценивание в малых группах. Киев, 1982.
10. Кричевский Р.А., Дубовская Е.М. Социальная психология малой группы. МГУ, 2009.
11. Кричевский Р.А. Если вы руководитель... М., 1992.
12. Крижанская Ю.С., Третьяков В.П. Грамматика общения. МГУ, 1990.

13. Коломенский Я.Л. Психология взаимоотношений в малых группах. М., 1976.
14. Келли Г., Армстронг Р. Тренинг принятия решений. СПб, 2001.
15. Обозов Н.Н. психология делового общения. СПб, 1993.
16. Петрова Н. Тренинг для победителя. СПб, 2002.
17. Роббер М.-А., Тильман Ф. психология индивида и группы. М., 1988.
18. Майерс Д. Социальная психология. СПб, 1998.
19. Чалдини Р. Психология влияния СПб, 1998.
20. Фопель К. Создание команды. М., 2002.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/strukturi-pidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti>. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та передачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну та інформальну освіту. <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>.

Зокрема студенти можуть виконувати поставлені завдання, користуючись будь-якими валідними методиками та корекційними програмами.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу долучені викладачі кафедри, Які мають практичний досвід роботи в команді.

Правила академічної доброчесності

Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag>.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самотійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE exam.nuwm.edu.ua/course/index.php?categoryid=59&browse=courses&page=20&page=0

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно, враховуючи зміни у законодавстві України, наукових досягнень у галузі психології.

Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування
<http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>
- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування
<http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>.
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі можуть отримати доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

- електронні бібліотеки:
<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>
- Як знайти статтю у Scopus:
<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu->

[avtoram](#)

- База періодичних видань:

<https://www.scimagoir.com/>

- Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

Лектор

Ставицький О.О., доктор психол. наук, професор